

Bestyrelsens beretning

Tid til status

Af Nanna Gro Henningsen

Efter syv år med gennemgribende ændringer af det danske samfunds struktur og flere blodige slag i den såkaldte kulturkamp, lader pusten til at være gået af reformballonen. Brian Mikkelsens sidste gerning som kulturminister var et arbejdsprogram, som stort set ikke indeholdt noget nyt. Den seneste internationale, økonomiske krise har givet tilliden til den liberale markedsøkonomi som selvregulerende naturlov et alvorligt knæk. Den økonomiske surfbølge, som gav så stor tillid til, at man kunne lade erhvervslivet og de private fonde løfte en afgørende del af ansvaret for kultur-økonomien, har ramt land, og det er på tide at kaste et ædrueligt blik på landskabet.

Vi har nu i syv år levet under et kulturpolitisk rationale, der har anskuet kunst og 'kunst-oplevelser' som et 'produkt', der skal markedsføres på oplevelsesøkonomiens vilkår. En markedsføring der samtidig har haft den tvivlsomme opgave at skulle brande Danmark som en kulturnation både indadtil og udadtil. Kulturkanonen var et glimrende eksempel på denne symbolpolitik uden synderlig substans. Det har i Brian Mikkelsens tid ikke skortet på store overskrifter, som at Danmark skulle være det bedste land at være kunstner i. Men det var en påstand, som først og fremmest var baseret på en urealistisk forventning om, at et støt voksende kunstmarked og private investeringer skulle bære kunstnerens økonomi.

Konsekvensen af denne politik er, at Danmarks kulturinstitutioner over de sidste syv år samlet har måttet spare 8-900 millioner. Bespargelserne på driftsmidler runder sandsynligvis en milliard i løbet af næste år.¹ På billedkunstens område har de private fonde for længst meldt pas overfor at kunne dække kunstmuseernes behov for ekstra driftsstøtte. Vores vurdering er, at selve kunststøtten er beskåret med 8-10% og fortsat barberes årligt. Kulturministeriet har ikke været i stand til at gøre troværdigt rede for kulturpengene, og selv professionelle økonomer har svært ved at gennemskue kulturøkonomien. Debatten kommer derfor let til at stå som påstand mod påstand. Den udhulning af driftsmidlerne og de frie midler, som vi mærker, kan bedst forklares ved øgede administrationsomkostninger og et generelt stigende prisniveau, som udhuler kulturstøttens faktiske værdi.

Forestillingen om, at kunst og kunstnere først og fremmest bør kunne klare sig på markedets præmisser, kunne ses i forårets debat om de livsvarige ydelser og i debatten om kunstneres rettigheder i dagpengesystemet. Brian Mikkelsens forståelse af kunstnerens livs- og produktionsvilkår strakte til et sikkert velment forslag om, at billedkunstnere kunne tage en merit-lærer uddannelse, hvis de ikke kunne klare sig på anden måde. Som afsluttende skudsmål for Brian Mikkelsen må man sige, at han var regeringens mand i kulturministeriet og ikke kulturens mand i regeringen.

Nye horisonter

Den såkaldte kulturkamp har også sat sine spor i debatten og sproget ved at tabuisere alt, hvad der kunne spore sine rødder tilbage til 'kulturradikalismen' og '68'. Dette på trods af at '68' for længst er blevet til ren merchandise i et væld af pink partisanørklæder og Che Guevara souvenirs uden indhold. Kulturlivets aktører er i denne noget sort/hvide diskussion om forgangne ideologier ofte blevet afføjet som tilhørende fortidens bedredende kulturelite.

Nu har den vestlige neo-liberalisme efterhånden selv fået ophobet så meget økonomisk, ideologisk og bureaukratisk vraggods, at den ikke længere kan lade som om, at den ikke også præges af selvmodsigelser og rigid systemtænkning, der er ude af stand til at rumme verdens omskifteligheder på en hensigtsmæssig måde. Og man kan derfor håbe på, at vi kan få en mere reel og nutidig diskussion om kulturbegrebet og kunstens plads i samfundet.

Netop nu er der altså et nyt momentum i kulturdebatten – som vi skal bruge til at få den kulturpolitiske diskussion til at handle om mere end symbolpolitik og gamle spørgsmål. Billedkunst, litteratur, dramatik og musik ER vigtige dele af et samfunds samlede åndedræt – som nødvendige udtryk for det liv, der ikke kan

¹ Kilde: Kulturpolitisk ordfører (SOC) Mogens Jensen refererer til Kulturministeriets egne tal i P1 Kulturkontoret d. 26. september 2008.

rummes i en forestilling om arbejde og fritid, indtjening, friværddi og forbrug. Kunst skaber ikke revolutioner, men kan og skal fortsat skabe et åbent erfaringsfelt, der rækker ud over det daglig brød, og som stiller umulige spørgsmål i andre sprog; rationelle og irrationelle, og som dermed stimulerer vores evne til at tænke i nye spor og nye tider.

Kunsten og de private penge

Bkf bifalder den positive udvikling i mæcenkulturen. Men fastholder samtidig, at det ikke frikender staten fra dens vigtige position som den visionære og investerende hovedansvarlige.

Med Brian Mikkelsen blev Kulturministeriet til et holdningsministerium. En af de store satsninger blev at stimulere erhvervslivets lyst til at investere i kulturen. Fradragsreglerne for virksomhedernes investeringer i kunst har bidraget til udviklingen af en ellers tilbagestående mæcenkultur i Danmark. Det har i sig selv været positivt. Bagsiden af medaljen har været en udvikling, som Bkf gentagne gange har advaret imod – at det stærke fokus på privat sponsorering bruges til at underminere statens engagement og ansvar for kulturlivet. De private midler skal rettes mod det ekstraordinære og ikke, som tilfældet er, blive en anledning til besparelser. Når kulturinstitutioner, som det har været dokumenteret i den forgangne sommers avisdebat, er nødt til at søge sponsorstøtte til ordinær drift og vedligeholdelse, så har staten fralagt sig et grundlæggende ansvar. Det er ikke bare en utaknemmelig gestus over for de private sponsorer og næppe stimulerende for deres investeringslyst på langt sigt, det er også dybt problematisk, når kulturinstitutioner bliver direkte afhængige af private midler. Erhvervslivet støtter de projekter, der passer ind i deres behov for branding, det er kun naturligt. Netop derfor må en demokratisk funderet kulturpolitik aldrig tillade afhængighed af private midler – det er vejen til en kulturpolitik, hvor den økonomiske elite sidder på magten og et alvorligt skred i armslængde-princippet. En sund og intelligent stimulering af erhvervslivets interesse for kultur kan kun finde sted, hvis den matches af en tilsvarende ansvarlig og visionær investering i kulturen fra statens side.

Kunstnerstyrede udstillingssteder

Den frie kunst, qua de kunstnerstyrede udstillingssteder, er under pres. Charlottenborg mister anseelse, og Den Frie er lukningstruet. Bkf arbejder på at overbevise politikerne om nødvendigheden af at støtte de kunstnerstyrede udstillingssteder med faste driftsmidler og understreger samtidig behovet for gennemsigtighed i styringen af de kunstnerstyrede udstillingssteder.

Danmark har haft en lang og sund tradition for kunstnerstyrede udstillingssteder. Organisationsformerne har været mangfoldige, fra direkte kunstnerstyre til udstillingsbygninger og kunsthaller med solid repræsentation af kunstnere i deres bestyrelser. Udviklingen de seneste år har været turbulent; Århus Kunstbygning, Filosofgangen, Overgaden, Charlottenborg og Den Frie Udstillingsbygning er eksempler på udstillingshuse, der har undergået gennemgribende forandringer i deres organisationsform og økonomiske situation. De kunstnerstyrede udstillingssteder har en uvurderlig betydning for, at dansk kunstliv bevarer den pluralitet, der er nødvendig for at kunstens øko-systemer ikke bliver så rendyrkede, at væksten og udviklingen går i stå. I disse år ser vi en udvikling mod en gennemgribende institutionalisering i dansk kunstliv. Baggrunden for omstruktureringerne har til dels været, at den offentlige støtte har været betinget af en forventning om at tilpasse udstillingsstederne til samtidens kunsts scene. Der, hvor processen kører af sporet, er, når man i en forhastet bestræbelse på at professionalisere kunsts scenen ud fra parametre som strømlinet kuratering, storlåede udstillingstyper og størst mulige publikumstal overser værdien af den særlige og livsvigtige funktion, som kunstnernes faglighed og organisationsform tegner.

Kunsthallen Charlottenborg har som bekendt taget en markant drejning mod det topstyrede og væk fra tanken om et kunstnernes hus. Dette skal ikke ses som en anmeldelse af kvaliteten af de udstillinger, der har været vist i huset, men som en vurdering af husets profil, der har bevæget sig i retning af det mere museale og institutionelle. Forventningerne til husets direktør kan efterhånden ligge på et meget lille sted, men vi afventer stadig, at bestyrelsen, med sit flertal af billedkunstnere, træder i karakter og kæmper for balancen i forholdet mellem intentionen om Charlottenborg som et kunstnernes hus og kunsthallen Charlottenborg.

I den anden ende af Store Kongensgade ligger Den Frie Udstillingsbygning som et af de sidste oprindelige selvorganiserede og kunstnerstyrede fristeder på den danske kunsts scene. Den Fries økonomi er i dag presset. De økonomiske problemer skyldes et sammenfald af, at man har forøget driftsbudgettet betragteligt, samtidig med at Udvalget for Billedkunst har valgt at nedprioritere støtte til drift generelt. Man har ikke taget

højde for, at Den Frie som selvejende, non-kommerciel institution ikke med så kort varsel har kunnet finde nye midler til driften.

Den Frie Udstillingsbygning faciliterer udstillinger med en bredde, der kan rumme samtidskunstens væsentlige udtryksformer og medier på tværs af generationer. Det giver udstillinger af skiftende karakter, og når det fungerer bedst, giver det et mange-facetteret eksperimentarium, hvor offentligheden kan møde en levende udstillingskultur med direkte forbindelse til kunstnerens arbejde og grundforskning i værkstederne.

Den Frie repræsenterer et vigtigt kunstfagligt rum, som vi ikke har råd til at miste.

Den udvikling, vi ser for de kunstnerstyrede udstillingssteder, er, at de stadig eksisterer, men at der skal kæmpes hårdt for at bevare indflydelsen på dem, for forståelsen af deres værdi, for hvordan de skal udvikles og for økonomien. Historisk set har der altid skullet kæmpes og arbejdes hårdt for kunstens frie rum. I den forstand er alt desværre ved det gamle.

Vores økonomiske forhold

Med dagpengereformen presses et stigende antal kunstnere ud af deres fag. Bkfi ser et behov for at anvise alternative løsningsmodeller inden for kunststøtteordningen og intensivere arbejdet med at skabe eksempelvis en pensionsordning for billedkunstnere.

Dagpenge og a-kasse

Kunstnerens private økonomi blev hængt ud til offentlig tørring i det forgangne år.

En længe ventet dagpengereform blev præsenteret af beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen i slutningen af 2007, og debatten rasede af sted hen over vinteren. Særligt de udøvende kunstnere, skuespillerne og musikerne var aktive i debatten, men også billedkunstnere gav deres besyv med. Retorikken var helt oppe i det røde felt med udsagn på den ene side om "kulturlivets død" og på den anden side Claus Hjort Frederiksen:

"Hvis nogle kunstnere ikke kan få økonomien til at hænge sammen i perioder, så vil jeg, som beskæftigelsesminister, opfordre dem til at søge nogle af de mange tusinde ledige job, som findes i dag. Det er ikke dagpengesystemets opgave at støtte det danske kulturliv."

Daværende kulturminister Brian Mikkelsen svarede blot: "Arbejdsmarkedsspørgsmål henhører under Beskæftigelsesministeriet". Der er tydeligvis ingen politisk forståelse af, at kunstneres tilknytning til det øvrige arbejdsmarked er en væsentlig forudsætning for selv anerkendte kunstneres basisøkonomi, og at kunstnere typisk stiller deres faglige ressourcer til rådighed for en del af arbejdsmarkedet, hvor deltids og tidsbegrænsede stillinger er normen.

Reformen, som bl.a. indeholdt en forringelse af de supplerende dagpenge, blev vedtaget uden større ændringer i foråret.

Og hvad så nu?

Med de gennemførte ændringer i dagpengereglerne og udsigt til øvrige stramninger vil det fremover være vanskeligt for freelancere og kunstnere at kunne benytte sig af a-kassesystemet. I hvert fald i den form, som vi kender i dag, hvor man i perioder uden fuld indtægt kan supplere sine kunstneriske indtægter med dagpenge. Fra undersøgelser om vores egne beskæftigelsesforhold ved vi, at ca. 30% af billedkunstnerne er medlem af en a-kasse for lønmodtagere, så ændring af dagpengereglerne vil i høj grad også berøre vores område.

For hele kunst- og kulturområdet må vi forvente, at en del kunstnere vil søge andre veje, og at vækstlaget forsvinder. Ingen kunstnerorganisationer har slået til lyd for, at en del af det danske kunst- og kulturliv burde støttes gennem arbejdsmarkedsløvgivningen, men igennem flere årtier har dette været en mulighed for den enkelte kunstner for at få delvis kunstproduktion og privatøkonomi til at hænge sammen. Man ville næppe inden for andre erhvervssektorer acceptere en sådan udflagning af arbejdskraft, og set i dette lys er det beskæmmende, at Kulturministeren under hele forløbet har forholdt sig tavs.

Efter pålæg fra Arbejdsdirektoratet har a-kasserne også jagtet Kunstnerens Kooperative ApS med dagpengestop og tilbagebetalingskrav over for den enkelte kunstner. En principiel afgørelse fra Arbejdsmarkedets Ankenævn har dog indtil videre givet kunstnerens medhold, således at ansættelse i Kunstnerens Kooperative ApS anses for almindeligt lønmodtagerarbejde. Dommen giver dog ikke mere

sikkerhed end, at man kan regne med, at kunstnere, der benytter ordningen, vil blive afkrævet omfattende dokumentation for deres aktiviteter.

Mere end før er der brug for en støtteordning for de skabende kunstarter, herunder billedkunsten. De politiske vinde blæser dog ikke i øjeblikket i denne retning, så vi må nok endnu engang væbne os med tålmodighed. Dette betyder dog ikke, at vi skal forholde os passive. Ved enhver lejlighed skal vi gøre opmærksom på de regler, som skaber problemer for kunsten og kunstnerne og samtidig anviser brugbare løsningsmodeller. Socialdemokratiets kulturpolitiske ordfører Mogens Jensen har været meget lydhør over for problemerne, men der er ingen signaler om at arbejde for en særstatus på dagpengeområdet.

Pensionsordning

Den generelle politiske debat har i den seneste tid haft fokus på pensionsordninger ud fra den holdning, at alle danskerne bør sikres tilknytning til pensionsordninger ud over folkepensionen. Uanset om man er enig i denne udvikling, betyder det, at der bør kunne skabes politisk lydhørhed for en særlig pensionsordning for skabende kunstnere. Med udgangspunkt i de modeller, der blev foreslået i den rapport om kunstneres pensionsforhold, som blev udarbejdet under det forrige Kunstråd, vil Bkf i samarbejde med andre skabende kunstners organisationer forberede en model for en pensionsordning, som forhåbentlig kan finde bred politisk tilslutning. Der er i foråret indledt en møderække for at afklare arbejdsprocessen.

Livsvarige ydelser

Også de livsvarige ydelser blev bragt i spil i året løb. Det var Venstres nyudnævnte kulturordfører, Troels Christensen, som sammen med Dansk Folkeparti meldte ud, at tiden var inde til at få reformeret de livsvarige kunstnerydelser. I den efterfølgende mediedebat blev der i særlig grad fokuseret på det grundbeløb på ca. 15.000 kroner, som udbetales til kendisser som Claus Rifbjerg, Per Kirkeby, Lars von Trier m.fl., men debatten svingede også over til at dreje sig om rimeligheden i overhovedet at støtte kunstnere med et livsvarigt legat.

Det er jo ikke første gang, at de livsvarige ydelser giver anledning til offentlig debat, men i kunstnerkredse var der denne gang meget usikkerhed om udfaldet, idet udspillet netop kom fra de regeringsbærende partier. Kulturministeren havde da også tidligere været inde på, at en omfordeling af de livsvarige ydelser kunne være hensigtsmæssig.

Ved overrækkelsen af De Gyldne Laurbær til forfatteren, Jens Smærup Sørensen, udtalte statsminister Anders Fogh Rasmussen, at de livsvarige ydelser var en "fair ordning" mellem staten og kunstnerne – herefter forstummede debatten.

I den politiske virkelighed skal vi huske, at ingen kunststøtte er hævdvunden, og agere herefter.

Kunstnerhonorar på udstillingssteder

Bkf gennemførte i efteråret 2008 en stikprøveundersøgelse blandt udvalgte museer/kunsthaller og kunstnere om betaling af honorar i forbindelse med udstillinger. Som vi frygtede, var dette en nedslående affære. 2/3 af udstillingsstederne oplyste, at de ikke betaler honorar til kunstnerne eller yder økonomisk støtte til produktion af kunstværker i forbindelse med udstillinger, og kun i sporadisk omfang blandt den resterende tredjedel af udstillingsstederne blev der udbetalt kunstnerhonorar. Tallene blev bekræftet af kunstnerne, hvor kun hver tiende kunstner modtog et honorar og kun én ud af 30 kunstnere modtog et honorar, som på rimelig vis afspejlede arbejdsindsatsen.

Undersøgelsen viste også, at 2/3 af kunstnerne i rimeligt omfang, primært via kunststøtten, får dækket deres produktionsomkostninger ved udstillinger på museer og kunsthaller. Det betyder i praksis, at museer og kunsthaller har en forventning om at finansiere deres udstillingsaktiviteter gennem kunstnerens ansøgninger til Kunstrådet.

Det er vores opfattelse, at driften af de offentlige institutioner som minimum skal dække udgifterne til produktion og honorar til kunstnerne, men vi må også samtidig konstatere, at driften på de offentlige udstillingssteder i øjeblikket er i så dårlig forfatning, at dette ikke lader sig gøre. Ud over at genfremsætte

krav om ordentlig honorering tager Bkf nu initiativ til at få verificeret stikprøveundersøgelsen med en gennemarbejdet analyse af kunstnernes økonomiske forhold ved udstillinger i offentligt regi i den kommende periode.

I samme omgang vil der blive foretaget et sundhedstjek af vederlagsordningen. Den danske vederlagsordning er i sammenligning med for eksempel den svenske meget skrabet. I forhold til den øvrige manglende honorering på museer og kunsthaller vil det være logisk, at Bkf nu fremsætter forslag til en markant forøgelse af satserne.

Gallerierne

Gallerierne har igennem en længere periode haft et boom i salget af kunst. Som bekendt har det især drejet sig om maleriets genfødsel, men også andre værksarter har fundet plads på hylderne. Tidligere indtægtsanalyser viser, at også en del af den øgede omsætning er endt i vores lommer.

Med blik på den finansielle krise, faldende forbrug mv. er det spørgsmålet, om værksalget kan holde sit niveau fra tidligere år. Omsætningen af kunstværker har tidligere været et pejlemærke i opgangs- og nedgangstider, og det er uvist, om boomet i netop salget af samtidskunst og kunst som identitetsskabende funktion kan holde salget oppe.

Kunststøtten

Der mangler midler, især frie midler, i kunststøttesystemet. Bkf hævder fastholdelsen af armslængden og forholder sig kritisk til Kunstrådets forslag om at åbne op for politisk fastsat indholdsstyring af Kunstrådets satsningsområder og handlingsplaner.

Kunstrådet

Det nye Kunstråd trådte til ved årsskiftet og handlingsplanen for 2008-2011 blev offentliggjort kort efter. Satsningsområder i handlingsplanen er det globale, det regionale, folkeskolen og kunstformidlingen. Kunstrådets egne frie midler blev beskåret fra 40 til 15 mio. om året. Det samlede budget for 2008 er på 232 mio., heraf går 31,7 mio. til Billedkunstudvalget. Det Internationale Billedkunstudvalg modtager 9 mio. ekstraordinært, disse midler er ikke sikret på langt sigt.

Kunstrådets formand Mads Øvlisen har været ganske synlig i medierne, hvor han bl.a. har kritiseret den politiske detaljestyling af kunststøtten og har påpeget, at der mangler midler og i særdeleshed frie midler – risikovillig kapital. Han har sagt, at rådet vil agere politisk igennem kunststøtten. Kunstrådet vil ruske op i medierne med fokus på den seriøse kulturjournalistik. Ved at gå i dialog med medierne satser man på en genfødsel af kulturformidlingen, kulturdebatten og kunstforståelsen - i forventning om, at det vil kunne give en bred folkelig og politisk forståelse for nødvendigheden af kulturstøtte. Senest har Kunstrådet åbnet bredt for ansøgninger til de få frie midler (15 mio.) fordelt på de fire nævnte satsningsområder og alle kunstarterne. Medierne har i den forbindelse udelukkende fokuseret på Kunstrådets udmelding om, at udenlandske kunstnere også kan søge midler i forbindelse med projekter i Danmark, vel vidende at de her kunne få Dansk Folkeparti involveret i lidt mediedrama.

I Billedkunstudvalget har man valgt en skærpet prioritering. Driftstilskud, tilskud til sammenslutningerne og tilskud til udstillinger på statslige kunstinstitutioner begrænses, og støtte til kunstnerhonorarer øges. Man påpeger hermed institutionernes ansvar for at finansiere produktion af samtids-kunstudstillinger. Institutionerne må så tydeliggøre deres økonomiske behov over for Kulturministeriet. Kulturministeriet har imidlertid ikke vist nogen intention om at overtage det økonomiske ansvar for de institutioner, som ikke allerede er på finansloven. Problemerne med driftsstøtten bliver yderligere kompliceret af, at de andre kunstneriske fag, især teater, dans og musik, har integreret en stor del af drifts-økonomien i støtten fra deres fagudvalg og har tilsvarende større beløb til rådighed.

Bkf har efter en orientering fra Billedkunstcenteret besluttet at bede Kulturministeren om en afklaring af placering og sikring af driftsmidler samt en permanent sikring af Det Internationale Billedkunstudvalgs midler.

Revision af lov om Kunstråd

Kunstrådet står efter sin første 4-årige periode over for en lovpligtig revision af loven.

Til det formål er der udarbejdet en uafhængig evalueringsrapport af 'Pluss Leadership', kaldet Pluss rapporten. Rapporten blev offentliggjort i februar 2008 og er siden blevet kommenteret af Kunstrådet, Repræsentantskabet for Kunstrådet og af Dansk Kunstnerråd. Kulturministeriet og Kunststyrelsen forbereder selve lovforslaget, som efterfølgende vil blive sendt til høring hos kunstens organisationer og folketingets partier.

Det Internationale Billedkunst Udvalg

Pluss rapporten indeholdt et forslag om, at Kunstrådets Internationale udvalg for Billedkunst skulle nedlægges. Da forslaget også havde støtte i Kunststyrelsen og Kunstrådet, reagerede samtlige repræsentanter for billedkunstorganisationer i Kunstrådets Repræsentantskab prompte.

Samme uge kunne vi fra Bkf aflevere en fælles udtalelse til Kulturministeren, de kulturpolitiske ordførere og Kunstrådet, der entydigt anbefaler, at udvalget bevares. Udtalelsen var underskrevet Bkf, Billedkunstnernes Forbund, UKK, Unge Kunstnere & Kunstformidlere, Dansk Kunstnerråd, FKD, Foreningen af Kunsthaller i Danmark, DGS, Dansk Galleri Sammenslutning og Mikkel Bogh, Rektor for Det Kgl. Danske Kunstakademi. (*Udtalelsen kan læses på Bkf's hjemmeside*). Akademirådet kunne ikke nå at være med på selve udtalelsen men sendte kort tid efter en selvstændig udtalelse imod en nedlæggelse. Bkf har siden forhørt sig om forslagetets stilling i Billedkunstcenteret, og det lader umiddelbart til at være taget af bordet igen. Nu afventer vi det samlede forslag til lovrevisionen for at se, om vi skal protestere yderligere. Vi har bred opbakning blandt de nævnte billedkunstorganisationer til at iværksætte en samlet aktion for bevarelsen af udvalget, hvis det skulle blive nødvendigt.

Lovrevisionen

Som forberedelse til lovrevisionen har Bkf deltaget i et langvarigt tværfagligt udvalgsarbejde i Dansk Kunstnerråd, hvor lovrevisionen og Pluss rapporten er blevet diskuteret i detaljer. For at foregribe selve udarbejdelsen af forslaget til lovrevisionen har Dansk Kunstnerråd allerede nu, efter vedtagelse på Rådsmøde indsendt sine foreløbige kommentarer til lovrevisionen til Kulturministeriet. Bkf's bestyrelse har yderligere diskuteret lovrevisionen og har følgende synspunkter:

Generelle kommentarer til Lov om Kunstråd:

* Kunstarterne er væsensforskellige. Kunstformerne, deres produktionsforhold, arbejdsmetoder kan ikke sammenlignes. Det er af afgørende betydning, at de enkelte kunstarter fortsat er lovmæssigt og bevillingsmæssigt klart afgrænsede.

* Armslængde bør forstås som et todelt begreb. Armslængden i kunststøtten sikrer i sin første betydning, at den direkte støtte ikke uddeles efter politiske kriterier, og i sin anden betydning, at kunststøtten uddeles efter kunstfaglige kriterier. De kunstfaglige organer skal have suveræn beslutningskompetence i alle kunstfaglige spørgsmål. De enkelte fagudvalg bør have suveræne bevillingskompetencer inden for deres område. Fagudvalgenes respektive rådighedssum fastlægges som hidtil i finansloven.

* Bkf er kritiske over for et forslag fra Kunstrådet om at åbne for en politisk fastsat indholdsstyring af Kunstrådets satsningsområder og handlingsplaner. Dette vil betyde et afgørende tab af armslængde, samt en stor risiko for en politisk påvirkning af uddeling af kunststøtte. Den fulde kompetence til udformning af handlingsplaner for Kunstrådet og fagudvalgene skal ligge i Kunstrådet og for de enkelte kunstarter, i fagudvalgene.

* Kulturministeren kan højst udpege en tredjedel af medlemmerne til Kunstrådet og fagudvalgene. Det er fortsat Kulturministeren, som udpeger formændene. Alle fagudvalgsformænd skal være praktiserende kunstnere. 'Clear cut' princippet bør opretholdes i de faglige udvalg og i Kunstrådet.

* Repræsentantskaberne for Kunstrådet og Statens Kunstfond bør bevares i deres nuværende form. Repræsentantskabet skal udpeges inden for en realistisk tidsramme i forhold til at kunne opfylde sine forpligtelser om at følge og kommentere Kunstrådets virksomhed i overdragelsesfasen.

Repræsentantskabet bør således udpeges samtidigt med Kunstrådet. Karensbestemmelserne for Repræsentantskabet bør lattes. De politisk udpegede medlemmer af repræsentantskabet og medlemmer, der er udpeget af de kunstfaglige organisationer, bør ligestilles i forhold til karens.

* Kunstrådet bør ikke være et bevilgende, men alene et rådgivende organ. Kunstrådet bør sammensættes af formændene for fagudvalgene plus formanden for Kunstrådet. Kunstrådets opgave vil være at rådgive kulturministeren, diskutere og udtale sig vedr. kunst- og kulturpolitiske emner, anvise områder med særlige behov for tildeling, koordinere det internationale arbejde, lægge retningslinjer vedr. overordnede spørgsmål.

* Et nyt fagudvalg for tværgående kunst etableres på lige fod med de eksisterende fagudvalg. Fagudvalgenes nuværende medlemsantal bør fastholdes. Fagudvalgene bør efter behov kunne nedsætte arbejdsudvalg til aktuelle fokus eller udviklingsopgaver, hvis disse andrager en arbejdsmængde, der ikke kan rummes inden for udvalgets eksisterende arbejdsressourcer.

* Det Internationale Udvalg for Billedkunst skal bevares, og det internationale samarbejde bør opprioriteres, efter den model, der anvendes på Billedkunstrådet. Der bør oprettes tilsvarende udvalg for de øvrige kunst-områder, hvor de måtte finde det hensigtsmæssigt.

* Uddeling af Tips- og lottomidler bør underlægges faglig kvalificering i forhold til uddelingen af midler under lov om kunstråd. Vi anbefaler, at kunstpolitiske tiltag finansieret af Tips- og lottomidler sendes til høring i Kunstrådet og dets faglige udvalg.

Uddannelse

Akkrediteringsprocessen for de 16 kunstneriske uddannelser i overensstemmelse med Bologna-modellens krav om at samregulere de europæiske videregående uddannelser er så småt i gang. Bkf er stærk kritisk og skeptisk over for, hvordan og om det kan lade sig gøre at overføre universiteternes standarder på det kunstneriske forsknings- og erkendelsesarbejde.

Bologna-modellen

Bologna-processen er en reformproces for videregående uddannelser i Europa, som blev startet i 1999. I dag har 46 lande tilsluttet sig Bologna-aftalen, der nu omfatter 30 mio. studerende i Europa. Formålet er at standardisere de europæiske uddannelser, så studerende og uddannelseskvalifikationer i Europa lettere kan sammenlignes og udveksles med henblik på arbejdskraftens frie bevægelighed.

Danmark har valgt at følge modellen mere konsekvent end mange andre europæiske lande. Det indebærer, at alle videregående uddannelser får strukturen bachelor/kandidat/phd, og at man har indført ny karakterskala og de såkaldte ECTS point. Modellen er ikke udviklet til de kunstneriske uddannelser i EU, men til universiteterne. Ikke desto mindre har man valgt at implementere Bologna-modellen på de 16 kunstneriske uddannelser under Kulturministeriet.

Filmskolen har været prøvekanin for den såkaldte "akkrediteringsfase", hvor de kunstneriske uddannelser skal redegøre for, hvordan de vil implementere karakterskala og ECTS point. Filmskolen har fundet, at det vil være overordentlig svært at bibeholde de særlige kvaliteter ved uddannelsen, som man har udviklet, hvis man skal tilpasse sig den danske variant af Bologna-modellen og opnå en akkreditering, der afspejler det høje faglige niveau på Filmskolen.

Rektorgruppen for de kunstneriske uddannelser har fulgt processen nøje, og der er klare forskelle på holdningerne til Bologna-modellen i rektorgruppen. Et stort problem er definitionen af forskning, som følger universiteternes standarder, men som ikke kan anvendes direkte på kunstneriske arbejds- og erkendelsesprocesser. Det er ikke afklaret, hvad det vil betyde for en institution, hvis den vælger at stå uden for modellen.

Kulturministeriets udkast til bekendtgørelse om akkreditering af videregående uddannelser under Kulturministeriet og de såkaldte aftagerpaneler har netop været i høring.

Bkf er stærkt kritiske over for Bologna-modellens anvendelse på de kunstneriske uddannelser, men har samtidig valgt at gå ind og kommentere selve bekendtgørelsens ordlyd på en lang række punkter ud fra den betragtning, at en ren afvisning af Bologna-modellen ville forhindre reel indflydelse på bekendtgørelsens udformning.

Bkf har forud for høringssvaret orienteret sig gennem en møderække i Dansk Kunstnerråd, hvor bl.a.

Filmskolens rektor Poul Nesgaard har informeret om processen og gennem samtaler med rektor for Det Kgl. Danske Kunstakademi Mikkel Bogh.

(Bkfs høringssvar til bekendtgørelsen kan læses på Bkfs hjemmeside, høringssvarene fra andre kunstnerforbund kan læses på: <http://www.dansk-kunstnerraad.dk/>)

Beretning fra Bkf-repræsentanter

Statens Kunstfonds Repræsentantskab 1/11-07 til 1/10-08.

Af Karen Kjær Laursen

Beretning.

Første halvdel af 2008 har været et turbulent halvår for SK. Ikke mindst for Bestyrelsen men også for Repræsentantskabet, som har fulgt den voldsomme debat, positiv som negativ, i medierne. SKR blev indkaldt til ekstraordinært møde 9.maj 2008. Her var der stor enighed og uforståenhed over for den voldsomme værdiladede debat og kritik, som for en stor del var båret af til dels uvidenhed og manglende forståelse og sammenblanding, - men også det faktum, at det rent politisk er populistisk risikofrit at blande sig, - det kan så at sige "kun give pote". SK eksisterer kun på den politiske velvilje. Heldigvis sejrede fornuften i den sidste ende, og de livsvarige ydelser, som er den højeste udmærkelse, blev bevaret, og regering og politikere forstod at udvise omtanke og visionære tilkendegivelser.

Statens Kunstfonds Billedkunstneriske Udvalg.

Statens Kunstfonds Billedkunstneriske udvalg for perioden 1.jan til 31.dec 2010 faldt helt på plads ved ministerens udpegning af medlem af og formand for de to udvalg, Professor Erik Steffensen i brev af 21. jan. 2008.

To af medlemmerne til hvert udvalg udpeges af Repræsentantskabet, det tredje medlem udpeges af Kulturministeren. Blandt de fem medlemmer udpeger ministeren formanden.

1. Det Billedkunstneriske indkøbs - og legatudvalg: Billedkunstner Hjørdis Haack og Billedkunstner Jesper Rasmussen.
2. Udvalget for Kunst i det Offentlige Rum: Billedkunstner Kerstin Bergendal og Arkitekt Henrik Terkelsen.

Det er uhyre vigtigt for 3-mands udvalgenes arbejde, at udpegninger og beskikkelser af de nye udvalgsmedlemmer foreligger i god tid forud for en ny treårig periodes begyndelse.

Dette har desværre ikke været tilfældet denne gang.

De Billedkunstneriske medlemmer af SKR beklager, at udvalgene så sent blev arbejdsdygtige. Først 1. marts 2008 konstituerede udvalgene sig, og de burde have været klar til deres arbejdsopgaver 1. jan. 2008.

Der er mange udstillinger, som ikke er blevet besøgt, købt af - og præmieret.

SKR har påtalt det for Kulturministeren, og ministeriet beklagede efterfølgende den sene udpegning.

Videre har Repræsentantskabet opfordret de nye udvalg til at sørge for, at man i videst muligt omfang sørger for, at der er midler til rådighed i hele tilskudsåret, så man ikke i årets sidste måneder står uden midler til rådighed for indkøb - og præmieringer. Dette har fra flere sider været påtalt som et problem.

Efterregulering af de livsvarige ydelser.

Korrekt beregningsmetode for procentreguleringen af ydelsernes indkomstgrænse. Sagen er ikke afsluttet. Jane Balsgaard bemærkede ved møde 9. nov. 07, at BKF har taget kontakt til KUM for at få klarhed over, hvordan procentreguleringen er foretaget.

Efterreguleringen af de Livsvarige Ydelser har medført, at fordelingen i henhold til ydelsesstørrelser har ændret sig. En nærmere statistik følger, så snart sekretariatet har tallene på plads.

Bekendtgørelsesændring for Statens Kunstfond mv.

Karen Kjær Laursen havde stillet forslag vedr. ligestilling. Det samlede Repræsentantskab tilsluttede sig indføjeelse af en ligestillingsparagraf i bekendtgørelsen for Statens Kunstfond med følgende ordlyd: "Statens Kunstfond er som offentlig myndighed underlagt ligestillingsloven."

Jane Balsgaard og Karen Kjær Laursen foreslog ændring af bekendtgørelsens §3 og §4 vedrørende de Billedkunstneriske Udvalg og Udvalg for Kunsthåndværk og Design og foreslog, at ordet "landsdækkende" bør indføres som ændring i forhold til den del af udvalgenes arbejde, der vedrører udstillingsbesøg mv.

Tildeling af Livsvarige Ydelser.

Statens Kunstfonds Repræsentantskab har udpeget følgende kunstnere til at modtage Den Livsvarige Ydelse:

Ved mødet d. 22. jan. 2008: Doris Bloom, Ane Mette Ruge og Claus Carstensen.

Ved mødet d.13. juni. 2008: Ole Broager og Tove Kurtzweil.

NB.

Som erfaring og i erkendelse af betydningen for det arbejde, der skal ydes som BKF-medlem i Statens Kunstfonds Repræsentantskab, vil jeg herved gerne opfordre BKF til at målrette valg af repræsentanter til det kommende valg for nye medlemmer til Statens Kunstfonds Repræsentantskab (2009).

Det er uhyre vigtigt at få den/de rette personer valgt ind, som vil videreføre det arbejde, som pågår specielt med hensyn den kommende ændring af Bekendtgørelsen, ligestillingsspørgsmålet, udvalgenes landsdækkende fordeling af besøg, indkøb, præmieringer mv. samt fastholdelse af Repræsentantskabets vigtigste opgave: fordeling af de livsvarige ydelser .

Bkfs medlemmer af SKR fra 1.nov. 2005 til 31.okt. 2009 er Jane Balsgaard, Jesper Fabricius og Karen Kjær Laursen.

Repæsentantskabet for Kunstrådet

Af Nanna Gro Henningsen

Repræsentantskabet for Kunstrådet har 35 medlemmer. Ud over de kulturpolitiske ordførere, én repræsentant for kommunerne og formanden, som udpeges af kulturministeren, sidder der 25 repræsentanter for relevante kunstfaglige organisationer. Man udpeges for en 4-årig periode. Nanna Gro Henningsen er udpeget af Bkf for perioden 2005–2009. Repræsentantskabet for Kunstrådet udpeges forskudt, sådan at halvdelen af repræsentantskabet udskiftes hvert andet år.

I forbindelse med udpegningen af det nye Kunstråd var udpegningen til repræsentantskabet i 2008 forsinket fra Kulturministeriets hånd. Det betød at Repræsentantskabet først trådte sammen 2 måneder efter, at Kunstrådet havde udsendt sin handlingsplan, og derfor ikke havde mulighed for at drøfte handlingsplanen før offentliggørelsen. Det er blevet kraftigt påtalt over for Kunststyrelsen og Kulturministeriet.

Repræsentantskabet har til opgave at følge Kunstrådets arbejde. Repræsentantskabet udpeger 3/5 af fagudvalgenes medlemmer og 5/10 af Kunstrådets medlemmer.

Det væsentligste diskussionsemne i Kunstrådets Repræsentantskab har været handlingsplanen og lovrevisionen. Repræsentantskabet har udtalt sig for en sikring af driftsmidlerne, for bevarelsen af Det Internationale Udvalg for Billedkunst, imod en sammenlægning af Kunstfonden og Kunstrådets Repræsentantskaber og for fortsat fuld armslængde i lov om kunstråd.

Statens Værksteder for Kunst og Håndværk

Af Ulla Madsen

En tid lang er gået siden lancering af hjemmeside og tiltag til udvidelse af værkstedskompetencer og netværksaktiviteter, erfaringer med et større ansøgerfelt m.m.

Der har været udskiftning i udvalg og værksteds råd, således at Eva Steen Christensen nu sidder som udpeget af Kulturministeriet som afløser for Eva Koch, I billedkunstudvalget sidder nu Kaj Nyborg, Claus Egemose (formanden og medlem af værkstedsrådet) og undertegnede.

Fondsmidler fra Brødrene Hartmanns Fond har muliggjort igangsætning af moderniseringer, der indtil videre har betydet muligheder for arbejde på stedet med digitalt fotoarbejde, fotooptagelse, scanning, photoshop

arbejde på Mac-udstyr med 2 skærme, 3-D print på designområdet. Der kommer flere fornyelser, og de kan følges på hjemmesiden.

En ny vidensbank er skudt i gang, hvor ideen er, at SVKH skal have betydning for flere end de relativt få, der bevilges ophold og kan drage nytte af den store videns-akkumulering, der er skabt i samarbejdet mellem de mange brugere gennem årene og værkstedsassistenterne, som har stillet deres ekspertise til rådighed i projekterne. Det kan også bibringe interesserede mulighed for en større forståelse for, hvad en kunstnerisk proces indebærer. Der er hertil ansat en projektmedarbejder.

Etablering af "mini-atelierer" har vist sig brugbart for rigtig mange, som ikke har behov for de store rum, og måske kun i kort tid og med kort varsel. Kombineret med behovet for digitalt udstyr er dette nu blevet tilgodeset.

Ansøgerfeltet har generelt været større end tidligere. Det er min opfattelse, at hjemmesiden er essentiel. Man kan nu også gå ind i kalenderen og se, fra hvornår der er ledigt i den facilitet, man vil søge, måske derfor er stigningen trods alt ikke større.

Men vi har i udvalget været opmærksomme på, hvor lange ophold der bevilges, således at der er lagt vægt på fortolkningen af SVKH som VÆRKSTED for udførelsen af rimelig præcist formulerede projekter. Nogle har således oplevet, at blive bevilget kortere perioder end ansøgt ud fra en vurdering af SVKHs betydning for udførelsen af projektet og ønske om at imødekomme flere af de kvalificerede projekter.

Fremtidige tiltag handler stadig om udvidelse af netværket og fremskaffelse af økonomi til stedets drift og udvikling. Sponsorstøtte er et af emnerne, som leder Frederik Hardvendel har arbejdet med.

Sagt for egen regning er det jo kendt, at arbejdsbyrden i kulturinstitutionerne i høj grad lægges i forhandling/søgning om sponsorstøtte for at sikre institutionens driftsmidler. Det medfører det gode, at institutionen tilføres midler, som staten afstår fra at yde. Spørgsmålet er, hvor stor en indflydelse erhvervslivet forventer på den konto, og om institutionen kan tåle et sådant arbejdspress og potentielt dræn ud af huset og stadig opretholde den nødvendige autonomi til arbejdet for kunstnere og kunst.

SVKH er blevet flittigt brugt til mødeaktiviteter af forskellige foreninger det forløbne år. Dette viser, at der er opmærksomhed omkring huset.

En ny Designpris er blevet indstiftet i SVKH. Prisen indebærer et beløb på 50.000 kr., efterfølgende ophold på SVKH i 3 mdr. og i år: en 14 dages udstilling hos Normann Copenhagen Flagship Store. Sidstnævnte har været involveret i processen som en del af netværksaktiviteter.

Det har været tanken, at designprisen skal være med til at give huset et løft og i højere grad at anspore yngre designere til at bruge stedet, end tilfældet har været.

SVKH deltager igen i år i Kulturnatten, som var en succes sidste år.

Dansk Kunstnerråd

Af Nanna Gro Henningsen

Dansk Kunstnerråd er en tværfaglig organisation for de professionelle kunstneres organisationer i Danmark, med henblik på samarbejde på det kunst- og kulturpolitiske område. I alt har Dansk Kunstnerråd 23 medlemsorganisationer med ca. 23.000 medlemmer. Bkf bruger i stigende grad Dansk Kunstnerråd som fagpolitisk forum for tværfaglige kunstpolitiske spørgsmål. Senest med diskussionerne om Lov om Kunstråd og Bologna-modellen, begge sager der har været behandlet i ad hoc udvalg, hvor enkeltpersoner med relevant tilknytning til områderne har indsamlet viden og forberedt fælles udtalelser. Udvalgene trækker ofte på eksterne eksperter til orientering. Det har vist sig at være en effektiv arbejdsform, som giver et godt vidensgrundlag for Bkfs politiske arbejde.

Ved sidste valg til Forretningsudvalget afgik Torben Heron pga. rotationsprincippet efter mange års trofast arbejdsindsats. Ud fra et ønske om at knytte Dansk Kunstnerråds arbejde tættere til Bkfs bestyrelse opstillede Nanna Gro Henningsen til valg til forretningsudvalget og blev efterfølgende valgt.

Bkfs repræsentant til rådsmøderne er Jo Møller, suppleant er Lotte Tauber Lassen.

International Association of Art - IAA

Af Torben Heron

På europæisk plan blev der i november 2007 afholdt generalforsamling i Montenegro. Flere forskellige projekter blev planlagt for 2008. En del er afviklet, herunder International Student Festival for Digital Media Art, Re/Act i Heidelberg i april i samarbejde med IGBK (den tyske søsterorganisation) og Baltic Bridges, Biennale og Symposium i juli i Kaunas i Litauen, som var et samarbejde med Letland, Litauen og Estland.

Pt. pågår der et samarbejde med IBGK om Art Swap Europe, Artists-Run Initiative and International Exchange i Berlin 11.-12. oktober. Ligeledes vil IAA-Europa afholde en kongres i Paris 15.-16. december i samarbejde med Maison des Artistes, om European Convention about the Status of the Visual Artists.

På verdensplan har de norske og tyske IAA nationalkomiteer deltaget i samarbejdsprojekter med billedkunstnere i syv afrikanske lande, bl.a. om en udstilling i Pretoria i Sydafrika. De afrikanske kunstnere er meget interesserede i kontakt til europæiske billedkunstnere, men har generelt finansieringsproblemer, når planerne skal realiseres.

IAAs hjemmesider:

Europa: www.iaa-europe.eu

Verden: www.aiap-iaa.org

Bkfs bestyrelse udgør den nationale komité for IAA. Torben Heron og Lotte Tauber Lassen har i perioden repræsenteret IAA Danmark.

Årets gang i Bkf

Optagelsesudvalget i Bkf

Af Cai Ulrich von Platen

Vi er nu 1228 medlemmer af Bkf.

Tallene dækker over, at vi i den forgangne periode har budt 51 personer velkommen i forbundet, men samtidig har sagt farvel til 47 medlemmer. Optagelsesudvalget har optaget 25 nye medlemmer ud af en ansøgerskare på 72, og sekretariatet har forhåndsoptaget 26 medlemmer på baggrund af endt uddannelse på et af de 3 danske kunstakademier, medlemskab af Kunstnersamfundet eller genindmeldelse.

Ud over den konkrete behandling af ansøgningerne har udvalget haft en løbende diskussion om følgende tre emner:

- Grænsedragningen mellem billedkunstnere og kunsthåndværkere/designere
- Revurdering af de censurerede udstillingers meritstatus
- Vurdering af udenlandske uddannelser

Ingen af diskussionerne er nye, og udvalget har heller ikke fundet nogen ideelle løsninger. De afgørelser, som udvalget træffer, vil nok også fremover delvis være afhængig af person-sammensætningen. Men diskussionen fortsætter...

Optagelsesudvalget består af Cai Ulrich von Platen, Lisbeth Hermansen, Jannik Seidelin, Jo Møller og Henrik M. Andersen.

Ophavsretsfonden i Bkf 2008

Af Ole Sporning

Bestyrelsen for Ophavsretsfonden (BKFO) har holdt to møder og uddelt 312.700 kr. Midlerne stammer fra Copydans kollektive midler, hvor det ikke har været muligt at spore de egentlige rettighedshavere.

Den største del af uddelingerne er gået til formål af almen interesse for billedkunstnere; kurser, arrangementer mv. Til enkeltpersoner er der primært ydet støtte til principielle retssager.

Bestyrelsen har afvist ansøgninger som ikke svarer til BKFOs formål: oftest til udstillinger og personlige tilskud, selv om nogen af disse ansøgninger var yderst sympatiske.

Bestyrelsen lægger stor vægt på at få tilbagemeldinger om effekten af de udelte beløb og tilsagn.

Fondens bestyrelse har i perioden bestået af Ole Sporning (formand), Jobim Jochimsen, Peter Holm, Claus Handgaard og Morten Skriver. Klaus Pedersen, Bkfs sekretariatsleder, fungerer som sekretær for fonden.

Billedkunstneren

Billedkunstneren har igennem 2008 været i en slags positiv undtagelsestilstand.

Den daglige redaktør har været på barsel hele året, og i stedet har jeg, journalist Cathrine la Cour, varetaget embedet.

Det har taget noget tid at få produktionsrutinen ind under huden.

Det sagt, så har jeg har forsøgt at balancere bladet med respekt for Miriam Katz' journalistiske linje med plads til mine egne fingeraftryk.

Jeg har især koncentreret mig om at give bladet et lidt mere "vitalt" udtryk i artiklerne og visuelt. Ikke mindst for at appellere til kunstnere blandt det yngre segment, der overvejer at melde sig ind i Bkf.

Jeg har opprioriteret det fotojournalistiske, frem for blot den traditionelle afbildning af værker, både på forside og inde i bladet. Jeg har gerne villet bringe de mennesker og steder, historierne handler om, konkret ind i bladet og ikke alene gennem den kunst, de producerer. Jeg har tilstræbt, at billederne lever op til flere præmisser: de skal fungere visuelt, fortælle historien og gerne involvere et kunstværk. Især forsiden har været underlagt stramme regler: Billedet skulle fungere visuelt, have så meget "kant", at det vækker interesse og lyst til at kigge inden for i bladet – også for ikke-medlemmer – sige noget om temaet og i bedste fald være eller repræsentere et kunstværk. Det er efter min mening i skrivende stund overvejende lykkedes mig at opfylde disse kriterier.

Temaerne i de første tre numre har været: Århus – byen der kan noget med sin kunst og kunstnere, som andre byer godt kunne tage ved lære af, Kuratorer – tidens magtfulde dyr i åbenbaringen, Artists in residence – udrejsen er et vilkår som kunstner af nutiden. Årets sidste tema fokuserer på arbejdet med at akkreditere de kunstneriske uddannelser i overensstemmelse med alle de øvrige statslige, europæiske videregående uddannelser.

Det er svært at vide, hvordan bladet modtages. Der er ingen, eller stort set ingen, respons. Det kan skyldes en reaktionskultur, som bare ikke er rettet mod bladet, men det kan selvfølgelig også være fordi, emnerne ikke har vakt interesse.

Uanset hvad så må ambitionen være at producere et blad, som er læsbart og samtidig vækker interesse og debat, også uden for forbundet. Med hensyn til det sidste har effekten i spaltemillimeter uden for forbundet været begrænset. Til det kan siges, at emnerne givetvis primært har haft interesse for billedkunstnere selv: først og fremmest faglige problemstillinger, dernæst polemiserende.

Informations- og pressearbejde , inkl. hjemmeside

Bkf har såvel som tidligere år sendt indlæg til dagspressen om blandt andet dagpengeproblematikken. Desuden er formanden interviewet og citeret i forbindelse netop dagpengeproblematikken, det nye Kunstråd og den nye kulturminister.

I foråret forestod redaktøren en mindre spørgeskemaundersøgelse, hvor museer og kunstnere blev spurgt til vederlagsordningen, og hvor vidt der ud over vederlaget blev udbetalt/modtaget nogen form for honorar i forbindelse med en udstilling. Undersøgelsen har vist, at kun fåtallet af selv de største museer herhjemme udbetaler honorar, og at de mange timer, kunstnerne lægger i arbejdet med at producere en udstilling, er kritisabelt dårligt aflønnet.

Undersøgelsen indgår som forarbejde til en større undersøgelse af kunstnernes arbejdsvilkår og aflønning, som Bkf sætter i gang i efteråret, og hvis resultatet ganske givet vil blive brugt som genstand for offentlig debat.

Den informationsfolder, som Bkf producerede sidste år, om forbundets arbejde og medlemmernes kompetence har endnu kun fungeret som visitkort for medlemmer i København. Tanken var, at de øvrige regioner kunne henvende sig og få hjælp til at lave deres særlige regionale folder i et samarbejde. Det lader stadig vente på sig.

Hjemmeside

Hjemmesiden undergår små, men signifikante forandringer. Opslagstavlen er nu struktureret mere brugervenligt i emne-områder. Bladet optræder nu i en ny, brugervenlig bladmodel. Bkfs IT-ansvarlige bureau, Steuerhaus, arbejder på at trimme strukturen og funktionerne i medlemsportalen, så de fremstår mere logiske og brugervenlige.

På sigt er det planen at indføre mere blogorienterede moduler – for eksempel at knytte en debat direkte til de forskellige aktuelle emner på hjemmesiden, a la de store dagblade.

Et redesign af hele hjemmesiden har også været oppe at vende, men indtil videre bliver det ved de justeringer, vi kan lave inden for den eksisterende skabelon.

Ophavsret og Copydan

Sekretariatet har i den forgangne periode, i lighed med tidligere år, løbende rådgivet medlemmer og andre om indholdet af billedkunstneres ophavsret. Vi har tillige ført en række sager på vegne af medlemmerne, hvor der har været tale om brud på ophavsretten.

Det fremadrettede arbejde med at sikre ophavsrettighederne for kunstnere foregår primært i regi af Copydan Billedkunst, Dansk Selskab for Ophavsret og i samarbejdet med de organisationer, som står bag disse foreninger.

Copydan Billedkunst og Kommunernes Landsforening har i slutningen af 2007 indgået en rammeaftale om skolernes brug af digitale billeder i undervisningen. Efterfølgende har ca. 75% af kommunerne tilsluttet sig aftalen. I det kommende år forventes det, at der tages skridt til at få aftaledækket andre uddannelsesinstitutioner.

På følgerettens område har Copydan Billedkunst og auktionshusene i fællesskab udviklet et online indberetningsskema, som vil smidiggøre administration af følgeretsmidlerne.

Copydan Billedkunst har oplevet en positiv udvikling i tilgangen af tilmeldte kunstnere, der har overladt til Billedkunst at varetage deres rettigheder på reproduktionsområdet. Over 1700 kunstnerne er nu tilmeldt ordningen.

Arbejdet med ophavsretten og repræsentation i Copydan er i den forgangne periode primært blevet varetaget af sekretariatsleder Klaus Pedersen.

Bkf Regioner

Bkf regionerne samlede sig i år til landsmøde i Odense på Det Fynske Kunstakademi. Ud af vores 11 regioner var 9 mødt op til en dag om kunsten i kommunerne.

Kunstopolitik i kommunerne

En række nye initiativer fra især Kunstrådet med de billedkunstneriske grundkurser (BGK), huskunstnerordningen og støtte til nedsættelse af nye billedkunstråd eller tværfaglige initiativer i kommunerne er med til at fremme billedkunsten i kommunerne. Kunstrådet har således i sin handlingsplan for 2007-2011 netop betonet, at et af de fire indsatsområder i perioden er kunsten og kommunerne.

Landsmødet drøftede de nye muligheder for billedkunsten i kommunerne efter bl.a. oplæg om strukturen for kunststøtten i Århus Kommune ved Jesper Rasmussen.

Organisation

Landsmødet drøftede også Bkf-regionernes opdeling set i lyset af den nye struktur for de statslige regioner. Generelt var der blandt Bkf-regionerne ikke stemning for at følge strukturen for de statslige regioner. Man mente, at Bkf-regionerne kunne komme til at gabe over for mange kommuner, og at de statslige regioner ikke umiddelbart ikke kunne betragtes som afgrænsede kulturregioner i ordets forstand. Det blev endvidere påpeget, at de eksisterende regionale kulturaftaler med Kulturministeriet ikke indtil videre ses at dække et større geografisk område end hidtil.

I forlængelse af Landsmødet blev der foretaget enkelte geografiske ændringer for Bkf-regionerne. Bkf-Roskilde og Bkf-Vestsjælland blev lagt sammen i ny region under navnet Bkf-Midt- og Vestsjælland, og Bkf-Nordjylland udvidede sit område til at dække et område svarende til den statslige region Nordjylland. Det blev samtidig besluttet, at eventuelle fremtidige ændringer af Bkf-regionerne skal ske inden for afgrænsningen af de statslige regioner.

Bkf kurser 2008

I det forløbne år har der været afholdt følgende kurser:

- Litografi for professionelle billedkunstnere på Statens Værksteder, Kbh. (2 uger)
- Selvangivelse – Skat – Moms i København (1 dag)
- Digitalisering af kunstværker i København (2 dage)

Endnu et kursus var planlagt men blev aflyst pga. manglende tilmelding. Det var:

- Find dine styrker og brug dem i din kunstneriske praksis. (1 dag)

Der var vældig god søgning til de tre gennemførte kurser, og deltagerne var overvejende tilfredse. Særlig stor var begejstringen for Litografi-kurset på Statens Værksteder under ledelse af Jan Andersson, leder af Det grafiske værksted i Torshavn.

Kurset i Selvangivelse, skat og moms afslørede et stort behov blandt medlemmerne for mere viden på dette område. Kurset vil derfor nu blive gentaget i Århus, ligesom der også vil blive afholdt et mere udvidet Iværksætterkursus.

Fanø-huset

Alle uger har i det forløbne år været besat i Fanø-huset, og interessen eskalerer fortsat. For bedre at kunne håndtere den store interesse, har Fanø-udvalget i år besluttet at indføre et ansøgningskema for ophold i 2009.

Flere gæster i huset betyder også mere slid, og behovet for en større renovering er evident. Udover generel vedligeholdelse er der også, af miljømæssige og økonomiske hensyn, et behov for forsatsvinduer, ligesom man ønsker at etablere et nyt badeværelse, der vil bringe atelieret tilbage til dets oprindelige form. Udvalget er i fuld gang med at søge midler til renoveringen fra div. fonde og har til det formål udarbejdet en fin folder om huset og dets historie.

Udvalget ønsker at opprioritere arbejdsophold og har forsøgsvis indført en rabat på lejen for 14 dages ophold i lavsæsonen. For at forbedre arbejdsmulighederne i huset er det også hensigten at få indlagt bredbånd i det kommende år.

Fanøudvalget består af René Tancula, Carsten Rütting Schweitz, Annette Graae, Jo Møller og Vibeke Rostrup Bøyesen.

Kunstbussen

Kunstbussen har igen i år været flittig benyttet. Efter de seneste års mange bil-sammenbrud købte forbundet i eftersommeren en ny kunstbus – en særdeles velholdt Ford Transit Van fra 2006. Den nye kunstbus er blevet rigtig positivt modtaget. Den nye bil er som tidligere udstyret med forhøjet tag med en max. højde på 195 cm, og den kan rumme hele 9 m³.

I sekretariatet arbejdes der på at forsøge sig med online bookning ved korttidslån.

Medlemsservice

Der er til stadighed stor efterspørgsel på diverse adresselister og blanketter, som bl.a. omfatter følgende:

- Fonde & legater
- Kunstforeninger
- Standardkontrakter
- Legatboliger ind- og udland
- Kunstnerværksteder
- Kunstnerboliger

Sekretariatet sørger løbende for at holde listerne ajour og rådgiver om aktuelle støttemuligheder.

Medlemskort & IAA-kort

For første gang blev der i 2008 lavet et medlemskort i kreditkortformat med IAA-kort på bagsiden. Kortets gyldighed er nu to år.

Udsendelsen af det nye kort til de udstillingssteder, der yder gratis adgang til medlemmerne, gav også lejlighed til at gøre særligt opmærksomhed på IAA-kortene generelt.

Rabataftaler

Forbundet har også i den forgangne periode indgået aftale med firmaet Logbuy om at tilbyde en række rabataftaler til medlemmerne. Det er hensigten, at disse rabataftaler skal fungere som et supplement til Bkfs øvrige aftaler om rabatter og gratis adgang til diverse udstillingssteder.

Kunstforeninger - udstillingsafgift

Generalforsamlingen besluttede i 2007 at forhøje udstillingsafgiften fra 10 kr. pr. værk/min. 100 kr. til 15. kr. pr. værk min. 150 kr. med virkning pr. 1. juli 2008. I forbindelse med revision af udstillingsvedtægten besluttede bestyrelsen samtidig at forenkle beregningen af udstillingsafgiften på følgende måde:

Separatudstilling:	Minimum kr. 150 pr. dag
Gruppeudstilling, 2-3 deltagere:	Minimum kr. 100 pr. dag pr. kunstner
Gruppeudstilling, 4 el. flere deltagere:	Minimum kr. 75 pr. dag pr. kunstner

Mindsteperioden for udstillingens varighed på baggrund af taksterne er fastsat til 1 måned.

Ca. 800 kunstforeninger er ved brev blevet orienteret om de nye takster, og vi har samtidig benyttet lejligheden til at få opdateret relevante data på foreningerne. Særligt har det været et ønske fra medlemmerne at få adgang til maillister over kunstforeningerne.

Arbejdet med at få bearbejdet tilbagemeldingerne fra kunstforeningerne er endnu ikke tilendebragt, men i den nærmeste fremtid skulle sekretariatet være leveringsdygtig i opdaterede oplysninger om kunstforeningerne.

Fyraftensmøder

Som noget nyt har Bkf i foråret forsøgt sig med afholdelse af et par fyraftensmøder for medlemmerne.

I forlængelse af dagpengedebatten i medierne havde vi ved det ene arrangement sat fokus på a-kasseforhold for kunstnere. De nye dagpengeregler blev gennemgået, og der blev redegjort for, hvordan man som kunstner kan zig-zagge sig igennem a-kassesystemet.

Et andet arrangement omhandlede galleriaftaler. Faldgrupper i galleriaftaler blev gennemgået, og forholdet mellem gallerist og kunstner blev debatteret.

Begge arrangementer blev afholdt på Gl. Dok – Statens Værksteder for Kunst og Håndværk – og ca. 15-20 personer havde fundet vej på dagen.